

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODIŠNJA PRETPLATA
 30.— DIN. — ZA INOZEMSTVO 60.— DIN.
 OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA IX. BROJ 38.
 Šibenik, 18. rujna 1938.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.
 RUKOPISI SE NE VRAĆAJU. —

Bog živi!

Omladina pripada budućnosti, a budućnost omladini. I zato se svi za nju otmaju; sve struje, sve ideologije, svi pokreti. Razumljivo: i katolička Crkva.

Naša Crkva se bori za omladinu, jer hoće da omladina bude njezina, da bude čista, vesela i borbeno.

Ništa za mladež nije toliko važno i privlačivo kao vedri i nepomućeni pogled očiju, u kojima kraljuje bijela čistoća duše. Čista omladina je sposobna za rad, za velike žrtve i velike ideale.

Žalosno je gledati mlade starce; tek navršile dvadesetu godinu, a već izmoždjeni teturaju ulicama kao kakve noćne sablasti. Mišice, u kojima bi morala brekati svježja dvadesetogodišnja snaga, omlohaviše kao odvijene strune na guslama; lice, na kojemu, u dvadesetoj godini, raskošno cvate crveno cvijeće mladost, blijedožuto je kao mjesec o ponoći. A sve zato, jer im životno korijenje podgriza gadni crv nečistoće.

Takva omladina je narodna propast, a Crkva hoće čistu omladinu, koja će biti njezin i narodni ponos.

S čistoćom duše je spojeno i veselje. Ne trebamo mrkih mladića koji samo sanjare i očajavaju nad skorom i dalekom budućnošću čovječanstva. Mladeži pripada vedrina i sunčano veselje! Veselje, koje se ne nalazi u zamrljenim alkoholnim lokalima ni u zatvorenim plesnim dvoranama, nego u zelenim šumama, na planinskim vrhuncima — u životu s prirodom, ali i pred tihim svetohraništima naših crkava.

Takvu je veselu mladost ljubio Krist, pa je i Crkva ljubila. Ljubi je, jer je veselje znak čiste duše i mirne savjesti, znak neistrošenih mladenačkih snaga i ideala.

Naša Crkva je borbeno Crkva. Zato i traži od svojih članova spremnost za otvorenu borbu; traži tu spremnost osobito od svoje omladine. — Mlita-vi duhovi se dadu od drugih voditi; i kad vješt zapuhne, prigrblju se pred njegovim zapisima. Koja koristi od takvih! Često puta više štode nego koriste!

Borbeno Crkva traži borbeno omladinu!

Dakle: čista, vesela, borbeno omladina — to je ideal Crkve. Takvu hoće i za takvom se otmilje!

A ne uzgaja li križarska organizacija baš takvu omladinu! — Na Križarski dan, koji se slavi, ove nedjelje, svi hrvatski Križari i Križarice nam jedno-dušno odgovaraju: Čistoća je naš ured,

Pokret mladosti — nesebično idealne!

Za križarski dan

Danas naše Križarstvo slavi svoj dan, dan u koji zahvaljuje Bogu na primljenim darovima i moli za pomoć u daljnim osvajanjima; ali i dan u koji s mladenačkom svježinom i ponosom vrši smotru svojih snaga i zacrtava putove u uspinjanju do drugoga križarskoga dana.

Križarstvo danas više nije obična organizacija, veća ili manja skupina udruženih pojedinaca. Ne, to je formiranje novo i značajno, koje sve dublje prodire u dubinu i širinu; ono se sve dalje izgrađuje i nosi značajke najjačega, kršćanski najdublje, a vremenski najsavremenijega pokreta, koji ima velike zadatke, a i budućnost, jer je pogodan put odmah u početku njegova stvaranja. Križarski pokret ne počinje u našim krajevima tek po ukinuću orlovske organizacije; on datira zapravo od 1923. godine, kada je rad među organiziranom katoličkom omladinom hrvatskih zemalja novim stazama krenuo pod svježim vodstvom mladih doktora Protulipca i Merza na čelu svojih drugova i prijatelja. Sve-tački lik, pa prema tomu i duboka izgradnja, jednoga i posebni organizacijski dar drugoga, prožet sa svim osebinama koje osvajaju, dali su novom Božjem pokoljenju posebni pečat, posebni ton i izražaj, tako da mi pred sobom imamo formaciju koja veseli sve iskrene ljubitelje naše sretnije budućnosti.

Križarstvo ima u našoj sredini izvršiti velike zadatke. Ono ima iste zadatke koji su namijenjeni katolicizmu uopće. Križarstvo nije nešto izvan ili iznad okvira katolicizma, ali je ono pomlađeni, svježiji i prodorni katolicizam, a to je i lako shvatljivo, jer je to pokret mladosti, koja je uvijek nesebično idealna, a pogotovo kada se napaja na izvorima zdrave misli, u ovom slučaju evanđeoske istine.

Križarstvo ima svoju devizu — euharistije, žrtve i apostolata, koja sve zahvaća, ali ono u današnjem vremenu odvija svoj rad posebice u dva smjera, a to su: a) duboka vjerska izgradnja, i b) socijalna izobrazba svoga članstva. Dubokom vjerskom izgradnjom od mladih svojih ljudi sa sela i grada

veselje naše bogatstvo, a borbenost naša značajka!

Križarska čistoća se postizava i utvrđuje pred euharistijskim stolovima. Dr Merz, taj veliki čisti križar, zapisao je u svojem dnevniku u ime svih Križara i za sve Križare: »Euharistija napunja dušu rasvjetom, koja je svjetlija od dana«.

Križarsko veselje izvire iz zdenca čistoće i pročišćuje se u žrtvama, a borbenost se ispoljava u mnogostrukom vanjskom radu, u priredbama i manifestacijama, što sve skupa sačinjava: križarski apostolat.

Nad glavama križarske omladine

stvara dobre značajevе, čestite momke, dobre muževе, koji u svim prilikama života znadu odabrati ispravan i dobar put. Vjerska izgradnja je osnova i temelj za ispravan nazor na život, a i podloga, na kojoj se gradi nazor na društvenu izgradnju — socijalni poredak. U današnje vrijeme općega društvenog previranja i neshvatljivog odilaženja od svijetloga lika Učitelja i Dobrotvora, Gospodina Isusa Krista, ljubitelji naroda svoga i čovjeka uopće ne mogu, a da se svim snagama svojim ne stave na rad u službi istine, a istina je ondje gdje je Bog. Istini se najbolje služi, ako ju se otvoreno iznosi; a i Kristu se najbolje služi, ako Ga se prikazuje onakvim kakav On uistinu jest. On je Život za sve, posebice za one koji su gladni zemaljskoga kruha. Zato Križarstvo danas toliko naglasuje socijalnu notu svoga programa. Nekima se činilo da Križarstvo u tomu ide predaleko, pa su ga okrštavali nekakvim komunizmom; ali, svakomu ozbiljnomu i trijeznomu čovjeku je posve jasno, da je to isto tako nepravedan napadaj kao i onaj o klerofašizmu što bi ga kojiput otvoreni neprijatelji Božje stvari kroz zube nabacili na naš križarski rod.

Križarstvo nije ni komunizam ni fašizam ni klerofašizam, nego je to Božji rod, koji u svakom čovjeku gleda brata — sliku Božju, veličinu duše otkupljene na Golgoti i zbog toga i radi toga je do krajnjih granica radikalno u kidanju svega onoga što čovjeka ne poima onim, što on jest, i odlučno u svemu traži da se poštuje čovjek i njegov život, koji je dragocjeniji od sve mrtve stvari.

Posebice taj zadatak, zadatak socijalne preorijentacije na dobro, u sveopćem preporodnom našem narodnom poslu ima izvršiti križarstvo. I to ne će činiti, niti čini, kao posebna grupa za sebe, nego kao pojedinci i zajednica u općem radu za opće dobro. To sve izvire iz duše duboko vjerski izgrađene, koja socijalnom raspletu današnjice daje prvenstvo i radi toga u toj tački posebice dolazi do izražaja.

Mi svi danas hvalimo Bogu na velikom daru što nam ga je dao u

izljevа se očiti Božji blagoslov. Njezini redovi su sve brojniji i gušći. Što muških što ženskih, što malih što velikih — danas križarski pokret broji 1302 društva s oko 50.000 članova! To je već čitava vojska. A što je najvažnije: Križarska vojska je dobrovoljna vojska. U nju niko ne stupa prisilno, ni za plaću! Križari su veseli i borbeni dobrovoljci!

Ne samo da križarski pokret prati blagoslov Božji, nego uz njega su i narodne simpatije. Hrvatski narod ljubavi svoje Križare, jer i Križari ljube svoj hrvatski narod. A ljubav je najčvršća i najtrajna veza.*

Okružnica biskupa preuzv. dra J. Milete o „Križarskom danu“

Br. 4004 i 4004/AA

U nedjelju iza blagdana Uzvišenja sv. Križa, dne 18 rujna o. g. (ili u koju susljednu nedjelju) proslavit će članovi i članice Križarskih organizacija Križarski dan. Svracom pažnju vjč. svećenstva na ovu proslavu, osobito onoga koje imade u svojim župama križarske organizacije. Kod te se proslave pruža lijepa prigoda, da se i vjernici potaknu na molitvu za križarsku omladinu, da bude i ostane uistinu omladina duha Božjega. Tom se prilikom mogu sakupljati i dobrovoljni doprinosi u korist organizacije, da može uspješnije provoditi svoje djelovanje za duhovnu obnovu katoličke omladine.

Od Biskupskog Ordinarijata.

Šibenik, 11 rujna 1938.

M. † P.

† Fr. Jeronim biskup, adm. ap.

Širom svijeta

ŠTO JE REKAO PREDSDJEDNIK BENES. 10. t. mj. popodne održao je predsjednik republike Čehoslovačke dr Beneš preko radia govor, upućen stanovništvu republike. Istakao je, da će vlada razvojem nastojati postići onaj stepen političke pravednosti, koji je uopće praktički provediv. Ona hoće da svim narodnostima, a u prvom redu sudetskim Nijemcima, nađe pravi put. On je voden mišlju, da se državi dade ono, što pripada državi, a narodnostima ono, što pripada narodnostima. Pri kraju je naglasio, da vjeruje, da će predložene nove mjere biti za državu i njezin razvoj u budućnosti od koristi.

GOVOR HITLERA. 12. t. mj. održao je Hitler svoj, tako napeto očekivani, veliki govor pri zaključku kongresa Velike Njemačke u Nürnbergu. Među ostalim u njemu je izjavio, da će Njemačka pribaviti prava i pomoć sudetskim Nijemcima, ako ih oni sami ne dobiju. Pozvao je strane državničke, da budu uvjereni, da »Reich nije voljan da

Križarstvu, i molimo ga da i dalje pomaže i vodi duhovno i svjetovno vodstvo naših Križara i Križarica u radu za ostvarenje onih zadataka i ispunjenje onih nada koje u Križarstvo polaju vode naroda i Crkve u Hrvatskoj.

Junior

Križari su Božje i narodne čete. Bore se za Božju istinu i za pravdu u hrvatskom narodu, za prava Božja i narodna.

Što možemo zaželjeti takvoj omladini, koja danas slavi svoj dan, nego da se jača i množi, da pupa i cvjeta!

Ali ona se ne zadovoljava samo s našim željama. Traži i našu pomoć, našu suradnju. Zato joj pomozimo i surađujmo s njome, jer će nam ona sve vratiti i naplatiti svojim nesebičnim radom za: Boga i Hrvatsku.

Križari, Bog živi!

lg.

mirno gleda tlačenje i proganjanje tri i po milijuna Nijemaca te da ova njegova namjera nije samo prazna fraza. Još je sugerirao pravo samoodređenja za sedetske Nijemce.

»NJEMAČKA NE ĆE DUGO ĆEKATI« Berlinski službeni krugovi nakon Hitlerovog govora stoje na ovom stanovištu: »Od 1918. godine sudetski Nijemci imaju pravo na samoodređenje. Do sada su im to pravo osporavali. Njemačka čeka, da se to pravo izvrši. To je posljednja faza sudetsko-njemačkoga problema. U interesu je CSR i mira, da se ta posljednja faza što prije izvrši, jer Njemačka ne će dugo čekati.« — Međutim Prag je odbio plebiscit, jer bi se kosio s integritetom čehoslovačke države.

IZVANREDNE MJERE U CSR. Govor Hitlerov proizveo je u čitavoj čehoslovačkoj državi pravu buru. Kao što se očekivalo, odmah iza govora započele su izazovne demonstracije i krvavi nemiri Nijemaca u sudetskom području. U nekim mjestima ti izgredi poprimili su revolucionarni karakter. Nijemci su napadali predstavnike vlasti, prodirali u državne ustanove i s oružanom se silom opirali organima vlasti. Veliki je broj mrtvih i ranjenih. Čehoslovačka se vlada stoga našla prisiljenom proglasiti jedan sud u 8 oblasti sudetskog područja. Zabranjene su sve manifestacije, povorke i skupljanje. Za zločine javnoga nasilja predviđena je smrtna kazna, koja se mora izvršiti 2 sata nakon proglašenja osude.

RATNE PRIPREME vrše se užurbanim tempom u svoj Evropi. I Belgija, Nizozemska i Švicarska spremne su za obranu svojih granica.

ENGLESKA ZA INTERVENCIJU. Engleska je odlučila da brani Francusku ne samo u slučaju neozivzanog napada, već i kadgod bi sigurnost i integritet Francuske bili u opasnosti. Engleski službeni krugovi ističu, da će se Engleska naći na strani Francuske, ma kakve bile posljedice.

VELIKA NEIZVJESNOST vlada nakon Hitlerovoga govora. Jednaki su izgledi za rat i mir. U Londonu smatraju, da će Hitlerov govor imati za posljedicu umnoženje incidenata u sudetskim krajevima, kako bi se dobila izlika za intervenciju Njemačke u CSR.

SPANJOLSKI NACIONALISTI nastavili su napredovanje na Ebru i zauzeli nove položaje, i ako još njesu angažirali svoje najbolje čete ni svoju artiljeriju i avijaciju. Svojim dosadašnjim pobjedama već su, tako reći, desetkovali katalonsku crvenu armiju, tako da se ona može smatrati uništenom.

ZADOVOLJSTVO SOVJETA S VJERSKIM PROGONIMA U NJEMAČKOJ. Vatikanski »L' Osservatore Romano« od 4. VIII. t. g. izvješćuje iz Rige, da sovjetska štampa s velikim zanimanjem prati ono, što ona naziva »razvoj Kulturkampfa u Trećem Rajhu«. Ona priznaje, da bezbožničkom pokretu komunisti nije pošlo za rukom, da dosegne toliki broj otpada, kao što ih je dosegno nacionalsocijalizam! Bezbožnički pokret je vrlo zadovoljan napretkom bezboštva u Njemačkoj i nada se, da će brzo vidjeti plodove ovoga raskršćavanja.

GRADNJA NOVOGA PREKOCEANSKOG ORIJASA. Na brodogradilištu u Clydebanku gradi se »Queen Elisabeth«, sestriški brod najvećega prekoceanskog putničkog broda »Queen Mary«. Novi će brod imati jednako kao i »Queen Mary« 85 hiljada tona. Brod će imati 14 paluba, dok »Queen Mary« ima samo 12.

SLAB ZNAK. Fokkerove tvornice aviona u Amsterdamu dobile su toliko narudžaba kao nikad prije, tako da je zaposlenje došlo do vrhunca.

ŽIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 18. IX.: *Petnaesta nedjelja po Duhovima.* — Sv. Jospip Kupertinski. Rodio se g. 1603. u gradiću Kupertinu. Kao skromni redovnik sv. Frane sa svojom vanrednom svetošću svratio je pažnju svojih suvremenika. Bog je njegov sveti život još za zemaljskoga života obilato nagradio. Umro je g. 1663.

Ponedjeljak, 19. IX.: Sv. *Januarij*, biskup. Podnio je mučeničku smrt g. 303. Grad Napulj slavi ga kao svoga zaštitnika.

Utorak, 20. IX.: Sv. *Eustahij*, mučenik. Podnio je mučeničku smrt zajedno sa svojom ženom Teopistom, i sa sinovima Agapitom i Teopistom.

Srijeda, 21. IX.: Sv. *Matej*, apostol i evangelist. — Danas je post i nemrs, jer su kvatre.

Cetvrtak, 22. IX.: Sv. *Toma od Villanove*. Rodio se g. 1488. Bio je nadbiskup u Valenciji.

Petak, 23. IX.: Sv. *Lino*, Papa. Naslijedio je sv. Petra apostola na papinskoj stolici. Umro je mučeničkom smrću za vrijeme cara Domicijana. — Post i nemrs — kvatre.

Subota, 24. IX.: *Bl. Djevoja Marija od Otkupljenja*. God. 1218. bijaše pod zaštitom Bl. Dj. Marije osnovana redovnička zadruga za oslobodenje kršćana iz arapskoga ropstva. Na spomen toga danas se slavi blagdan Bl. Dj. Marije od Otkupljenja. — Post i nemrs — kvatre.

PETNAESTA NEDJELJA PO DUHOVIMA

CITANJE POSLANICE blaženoga *Pavla Apostola Galaćanima* (5, 25—26 i 6, 1—10). — Braćo! Ako po duhu živimo, po duhu i hodimo! Ne budimo željni tašte slave dražeći jedan drugoga i zavideći jedan drugomu. Braćo, ako bude čovjek i zatečen u kakvom grijehu, vi koji ste duhovni, poučite takvoga krotkim duhom pazeći na sebe da i ti ne budeš iskušan. Nosite bremena jedan drugoga i tako ćete ispuniti zakon Kristov. Jer ako ko misli da je što kad nije ništa, sam sebe vara. A svaki neka ispita svoje djelovanje, i tada će samo u sebi imati slavu a ne u drugome, jer će svaki svoje breme nositi. A onaj koga se poučava riječju, neka daja dio od svakoga dobra onome koji ga poučava. Ne varajte se: s Bogom se ne ruga, jer što čovjek posije, ono će i požeti. Jer ko sije u tijelu svojem, od tijela će požeti raspadljivost; a ko sije u duhu, od duha će požeti život vječni. A dobro činiti da nam ne dodija, jer ćemo u svoje vrijeme žeti, ako ne malakšemo. Zato dakle, dok imamo vremena, činimo dobro svima, a osobito onima koji su nam svoji po vjeri.

† SLIJEDI SV. EVANDELJE *po Luki* (7, 11—16). — U ono vrijeme išaše Isus u grad koji se zove Naím, i s Njim idahu učeniči Njegovi i mnoštvo veliko. A kad se približavaše vratima gradskim, gle, iznošahu mrtvaca, jedinca matere njegove, i ona bješe udovica; i s njome bijaše veliko mnoštvo građana. Kad ju vidje Gospodin, ganut milosrdem spram nje, reče joj: Nemoj plakati! Pa pristupi i dotakne se nosila. (A oni koji nošahu, stadoše.) I reče: *Mladice, rebi govorim, ustani!* I podiže se koji bješe mrtav, i stade govoriti. I dade ga materi njegovoj. A svih obuze strah i veličahu Boga govoreći: Velik prorok ustade među nama i Bog pohodi puk svoj.

ONAJ, KOJI USKRISIVA MRTVE

Današnju sv. Misu mogli bismo nazvati: Uskrs i Paruzi-

ja. Isus Krist je, u dvostrukom smislu, Onaj, koji uskrisiva mrtve. Na zemlji ih uskrisiva duhovno svojom milošću; na posljednji (sudnji) dan uskrisit će ih tjelesno u slavi.

Euharistijska Žrtva, kojoj mi sudjelujemo, obnavlja milost sv. Krštenja i, u Kruhu života, dariva nam zalag našeg uskrsnuća.

Ove misli nalaze danas u sv. Misi osobito živ i ispravan izražaj. Crkva hoće, da danas kroz čitav dan živimo pod dojmom evandeoskoga događaja. Već od ranoga jutra gledajmo Isusa, kako ide u Naím: »Išaše Isus u grad koji se zove Naím... Gle, iznošahu mrtvaca, jedinca matere njegove.« Mi se možemo uporediti s ovim mrtvacem. S ovim utiskom idemo k sv. Misi. No uvečer podajmo mu hvalu za uskrsnuće: »Veik prorok ustade među nama i Bog pohodi puk svoj.«

K jeseni crkveno

Dosad smo, u nedjeljama po Duhovima, upravljali svoj pogled prema dvjema tačkama: obazirali smo se unatrag na Duhove i promatrali sadašnjost.

Sjećajući se Duhova i o njima razmatrajući nastojali smo neprestano obnavljati u sebi milost sv. Krštenja. Promatranje pak sadašnjosti naučilo nas je, da izdržimo borbu protiv zla. Ovo su bile dvije značajne misli prošlih nedjelja. Sad je bilo jedno čudesno ozdravljenje, pri komu nam je Crkva pokazivala simbol obnove milosti sv. Krštenja. Sad opet suprotnost između dvaju kraljevstava, kraljevstva Božjega i kraljevstva ovoga svijeta.

Kao što smo često zabilježili, Crkva nije htjela da nam predloži izbor, jer je naš izbor već gotova stvar. Ona je naprotiv htjela pozvati nas, da rastvorimo svoju dušu i u njenu nutrinu unesemo svjetlost.

Danas Crkva počinje da nas zaokuplja trećom mišlju, o kojoj treba da razmišljamo: ona nam daje priliku, da se zagledamo u budućnost, u povratak Gospodinov.

Ulazimo tako u zadnji dio liturgijske godine, onaj, koji je posvećen povratku Kristovom.

Što drugi pišu

Grožnja šibenskoj „Odrbrani“

U rubrici »Malo šale« pod gornjim naslovom sušačka »Istina« od 11. t. mj. piše:

»Nazvali smo u jednom broju šibensku jenesovsku »Odrbranu«, koju uređuje narodni gušlar dr. Mišura, novinarskim šećerom. G. Mišura se na to ljuti i ne će da bude novinarski šećer.

Na to smo se i mi razljutili, pa se ovim putem grozimo g. Mišuri i njegovoj »Odrbrani«, da ćemo, ako ne bude dobar, početi pretiskavati njegove pjesme i članke.

Valjda će se g. Mišura na ovu grožnju smiriti, jer sgurno ne bi htio, da drugi ljudi saznaju kakve pjesme piše, t. j. kako se osvećuje pjesništvu.«

NEMIRI U PALESTINI se nastavljaju.

Britanske čete vrše radi toga represalije i ruše eksplozivom arapske kuće.

Križarske vijesti

OKRUŽNICA NADBISKUPA DRASARICA O »KRIZARSKOM DANU«. Pod br. 1945/1938 sarajevski nadbiskup preuzv. g. dr I. Ev. Sarić izdao je ovu okružnicu o proslavi Križarskoga dana: »Poznato je, koliku ulogu igra Križarska organizacija u pastoralnom životu vrhbosanske nadbiskupije kroz ovo nekoliko posljednjih godina; direktno među mladeži, osobito onom muškome, a indirektno i općenito, kod vjerničkih masa, i u gradu i na selu. — Moja je živa želja, da se taj križarski rad i ekstenzivno i intenzivno još bolje razvije i da postane sjeme, od kojega će se malo pomalo formirati Katolička Akcija, kako je hoće Crkva, kao organizovani svjetovnjački apostolat svih staleža i svih vjerničkih skupina. — Najbolja zgoda, da se u tom smjeru nešto učini, bit će ovogodišnji Križarski dan. Od ove godine slaviti će se on i u našoj nadbiskupiji, uvijek u nedjelju iza blagdana Uzvišenja sv. Križa, kako je to unišlo u Križarski poslovnik; dakle ove godine u nedjelju, 18. rujna. — Molim stoga svu vjč. gg. župnike, da taj dan u propovijedi progovore o Katoličkoj Akciji, a napose o onoj omladinskoj, križarskoj, te da vjernicima, u župama, gdje već postoje Križari ili Križarice, preporučie, i da svoju djecu šalju u ta društva i da ih pomažu, moralno i materijalno, a drugdje da vjernike disponiraju za što skoriji osnutak Križarskog odnosno Križaričkog društva. Osobito neka vjernicima stave na srce molitvu za razmah omladinske Katoličke Akcije i za dobar duh u križarskim društvima, a mogu u tu svrhu obaviti s vjernicima i zajedničku molitvu u crkvi. — Gdje postoje Križari ili Križarice, održat će se, kao obično, ili taj dan ili na jednu od narednih nedjelja, i vanjska manifestativna proslava Križarskog dana, sa sakupljanjem priloga na sabirne arke, akademijom, predstavom, povorkom, primanjem, crkvenom svečanostu i t. d. Gg. župnici neka sve to od srca i podupru i preporučie, pa i s oltara! — U župama, gdje još nema Križara i Križarica najljepše će se proslaviti taj dan, ako župnik, iza potrebite preprpriprave, osnuje oba ili barem jedno od ta dva društva. Moja je i volja i želja, da do toga što skorije dođe na svim vrhbosanskim župama, pa i na onima, kojima upravljaju oči franjevci. A upogled Katoličke Akcije biskupova je želja jedino mjerodavna i po kanonskom pravu i po direktivama Svete Stolice, pa ću ja na tom odlučno insistirati i prema tome postupati. — I na župama, gdje još nema Križara, preporučujem svećenstvu, da pokupi, izvan crkve, dobrovoljne priloge među vjernicima u korist Križara i Križarica i da ih dostavi Ordinarijatu. — U Sarajevu, 31. kolovoza 1938. — † Ivan, nadbiskup.«

TEČAJ U ZAGREBU. Tečaj u Zagrebu, najavljen za 29. i 30. IX. te 1. X., održat će se, ako se javi dovoljan broj učesnika. Prijave se primaju samo do 20. rujna. Tko se ne prijavi, sam će biti kriv radi eventualnog uzaludnog putovanja u Zagreb. Tečaj će stajati 30 dinara.

KRIZARSKI DAN U nedjelju 18. rujna je opća crkvena proslava crkvenoga dana. Po svim krajevima će taj dan Križari imati crkvene svečanosti, sv. Pričest, svečana primanja itd. Toga dana je svuda i sakupljanje za križarsku organizaciju. U župama, gdje se ova crkvena svečanost ne bi mogla držati 18. rujna, može se ona prenijeti na narednu nedjelju. Vanjske svečanosti križarskoga dana držat će se i dalje.

KRIZARSKI ZBOR U ZAGREBU. Otkazan je križarski zbor, koji se imao održati u Zagrebu 2. X. Vrijeme njegovog održanja javit će se naknadno.

Podlistak

Što hoće križarička organizacija?

Žena je nešto posebna u svojoj duši. Ona je jaka i slaba, uzvišena i niska, nježna i divlja, milosrdna i okrutna. Ona je jedno ili drugo prema tome, kako je odgojena.

Opauža se, da danas postoji velika moralna kriza u ženskom svijetu. O tome su uvjereni: Crkva, škola i uopće svi uzgojni faktori. Sigurno je i to, da je ta kriza kod ženskoga svijeta uvelike kriva današnjem zlu, jer, da je žena ostala ono, što po svojoj bitnosti mora da bude, bolji bi bili muškarci, bolje obitelji i narodi. Čim je žena zbacila sa sebe ono, što daje pravi ton njevoj ženskoj naravi; čim je prezrela put Božji i skrenula drugim pravcem, nego što joj ga je Bog odredio — tim je sve krenulo na gore.

Mnogim nesrećama krive su žene. Kao što žena može biti uzrok sreće u životu pojedinca, obitelji i naroda, tako još i više može biti uzrok njihove propasti. Da su žene ostale na svom mjestu, nikad ne bi došlo do ovoga, što danas imamo: da su naime muškarci, iskreno priznajmo, u mnogočem, bolji od nas. Nikada neće muškarcu, pa ma kakav bio, pašti na pamet, da oponaša ženu, ali ženi je danas glavna briga, kako će što vjernije kopirati u svemu (odijelu itd.) muškarca. To nije najbitnije, ali ipak pokazuje prazninu, pustoš, površnost, slabost ženske duše. Danas je korijen društva — žena — posve zaražen.

Sve manje i manje vidi se ženu (odnosno djevojku) u crkvi, a sve više i više na plaži, u kinu; sve manje uz posao u kući, a sve više na zabavama, na ulici, kamo dolazi, da izloži svoje toalete, a i svoje tijelo, baš kao što se izlaže roba u dućanskim izlozima — da je svak ogleđa, nagleđa je

se i konačno kupi ili ostavi.

Općenito uzevši, današnja je djevojka indiferentna prema svemu, što nije zabava i ljubav. Ona zaboravlja, što je po svojoj psihi, strukturi i kako se prema tome ima da vlada. I takva se prazna ženska duša postavlja, da rješava mnoge probleme. Ona hoće da riješi socijalno pitanje, dok čovjeka, sebi ravna, tjera s praga i dok iskazuje najveću ljubav kakvoj mački ili psu. Ona traži pravo za sve, dok kao kćerka iskorištava do skrajnosti svoje roditelje zbog toaleta, šminke, zabave; ili kao supruga iskorištava svoga muža, kad prepušta svu kuću drugima, a ona se stidi i najmanjega posla; ili kao majka, kad prepušta, da joj djecu odgajaju oni, koji sasvim prirodno imaju malo ili baš ništa ljubavi za tuđu djecu.

Današnja žena bavi se malo problemom svoje duše. Problem novog odijela, najmodernije frizure, cipela

itd. za nju je mnogo važniji, negoli što će biti s njenom dušom. Takve malenkosti ispunjuju svu njenu nutrinu, sve misli, razgovore i vrijeme. To se ne opaža samo kod djevojaka, koje su daleko od Boga, već i kod onih, koje se bar hoće smatrati praktičnim katolikinjama. Uzrok toga svega je praznina duše, a posljedica stradanje.

O kakvim se idealima danas govori među ženskom omladinom? Pitajte onu skupinu djevojaka, što stoji pred slikama kina i reći će vam: Onaj glumac, to je moj ideal, ima božanstveni pogled, savršen stas itd, itd. Ako još dublje ispitujemo sadržaj tih duša, opaziti ćemo, da u njima ima još sto takvih ideala, kumira, kojima se one klanjaju, koji posve zaokupljuju njihovu fantaziju i osjećanje, zarobljuju volju, iscrpljuju životnu energiju.

I neko će se još čuditi, kako je ta ženska omladina nervozna, nestrpljiva i neposlušna! Kako? Zašto? Zato, jer napola služi Bogu, a na pola vra-

Odluke Episkopata o Katoličkoj Akciji¹

(Piše MONS. MIHO PUŠIĆ, član biskup, odbora K. A.)

Zadnja se je biskupska konferencija, koja je održana od 3.—6. prošloga svibnja, posebno pozabavila, između ostaloga, i uređenjem Kat. Akcije u našim stranama. Definitivno su jednoglasno usvojene odredbe, već lani prihvaćene na bisk. konferenciji od oktobra 1937., s nekim nadopunama i razjašnjenjima, pri čemu se došlo ususret stano vitim opravdanim željama organizovanih katoličkih krugova. Smatram shodnim da u kratko navedem prihvaćene odredbe i protumačim razloge, koji su pri tom Episkopat vodili, na znanje svim dobronamjernim katolicima, a da nebi nasjedali krivim i tendencioznim tumačenjima.

I.

Prva važna odredba glasi ovako: »Temeljne (omladinske) organizacije imaju punu slobodu djelovanja po svim biskupijama i posvemašnju neodvisnost jedne od drugih«. Ovim je priznata sloboda djelovanja Križarima i Križaricama s jedne strane, te Kat. Omladincima i Omladinkama (akademici i daci, Skom, Krom i Grom)² s druge strane. Tako je prihvaćeno dualizam za omladinske organizacije, koji već faktično postoji. Istina je, ideal bi bio, da i kod nas, kao i kod drugih većih katoličkih naroda, postoji samo jedna temeljna organizacija za katoličku omladinu sa podrazdiobama prema stališu i zanimanju, ali to kod nas za sada nije moguće provesti.

Stoga Episkopat računajući sa realnošću, i uvažujući revnost i požrtvovnost jednih i drugih, dozvolio je pravo opstanka jednoj i drugoj omladinskoj organizaciji, u čvrstoj nadi, da će oni složno raditi i stupati i da neće više dopustiti, da se podržava izmjenično nepovjerenje među njihovim članovima. Tu je veliko polje rada svih njihovih voditelja i duhovnika, kojima se izričito stavlja u dužnost, da njeguju međusobnu ljubav, ako hoće da budu u sklopu Katol. Akcije, i da imaju Božji blagoslov u svome radu.

Ljubav prema Bogu i bližnjemu, to je »veza savršenosti«, i jedino ona donosi milost i blagoslov svakoj našoj akciji. Ovdje zgodno pristaju riječi što ih je napisao ugledni sarajevski »Katol. Tjednik« (br. 19 od 8. V. 1938.) govoreći o neprežaljenom Dru Merzu: »Više pomiče naprijed Božju i crkvenu stvar s jedinstvenim s Bogom, istinski i duboko, nego svi elementi ljudske mudrosti i snage. Nije glavno sistem, nije glavno metoda, nije glavno ni organizacija, nijesu glavne riječi ni talenti: glavno je da Bog u nas unide, da se Bogu približimo i upodobimo. To je bitni preduslov jake i uspješne katol. preporodne akcije. Na to valja nacijepiti rad, talente, organizaciju, ako hoćemo da zbilja ostvarimo oko sebe Kraljevstvo Božje. I što više u nama ima toga pravedničkog, milosnog, svetačkog elementa, što smo dublje proživjeli misao otkupljenja, to će naš apostolat biti jači, prodorniji. Bez toga, on je uvijek anemičan, šupalj, formalističan. Odatle, iz vjere i iz života po vjeri, treba da sve pođe.«

Ove temeljne i aktualne misli treba da ozbiljno meditiraju svi voditelji, svjetovni i duhovni, naše omladine, i neprestano ih ucjepljuju povjerenju im mladeži, naglasujući im svakom prigodom oportune i importune,

¹ Ovaj sam sastavak poslao istodobno na tiskanje svim katoličkim novinama.

² Akademski »Domagoj« stupio je rado u Katol. Akciju, a srednjoškolska domagojska društva sačinjavaju skupa s drugim katol. đacima Đački Podsavez Kat. Omladnaca.

da kršćanska riječ »caritas« uključuje ne samo ljubav prema Bogu nego i iskrenu bratstvu ljubav prema iskrnjemu. A tko je nama bliži od onoga, koji radi za istu konačnu svrhu, naime za ostvarenje kraljevstva Božjega u hrvatskom narodu? Ovom prigodom napominjem, da je također dužnost svih svjetovnih i duhovnih voditelja naše omladine, da joj dobro protumači red ljubavi, kako ga propisuje kršć. nauk. Doista svaki je organizovani katolik dužan žarko ljubiti svoju organizaciju, ali povrh vlastite organizacije dužan je da ljubi opću katoličku stvar za koju njegova organizacija vojuje, jer organizacija je sredstvo, a opća katolička stvar je cilj njegova rada, a cilj je vazda nad sredstvom. Ovo su elementarne istine, koje svak treba da zna. Episkopat se čvrsto nada da će zavladati međusobna ljubav i sporazuman rad u kat. omladinskim organizacijama. Međutim u pravilima predviđeni su časti sudovi, koj će riješavati spore između raznovrsnih organizacija na području iste župe i produženo je djelovanje odboru triju biskupa, »koji imade da nadzire čitav rad K. A., da se čuva u njemu sloga i skladan rad te da se taj rad promiče prema direktivama sv. Stolice i Episkopata.« (Pravila t. VIII). I tako dobrom voljom svi mogu lako da se izbjegnu međusobni sporovi i dode do sporazumnog rada na dobro vjere i Crkve i na radost svih prijatelja K. A. A odbor biskupa, imajući vazda pred očima u prvom redu opću katol. stvar, bit će lazno doba, da se sve provede prema odredbama bez razlike pri ruci, osobito u prenim direktivama, bez suvišnih trzavica.

II.

Druga je važna točka, koju je episkopat nakon ozbiljnog i svestranog proučavanja u odboru i u plenumu jednoglasno prihvatilo, u vezi sa omladinskim organizacijama, sljedeća: »Križari i Križarice, Katol. omladinci i Kat. omladinke po svojoj su biti omladinske organizacije, kojima mogu pojedinci pripadati do tridesete godine, odnosno do ženidbe ili do svršenih stručnih nauka. Članovi pomenutih organizacija, koji žele nakon tridesete godine, odnosno nakon ženidbe ili svršenih stručnih nauka javno učestvovati u K. A., treba da se pojedinački učlane u društvo Kat. muževa, odnosno žena u onoj župi, u kojoj prebivaju, jer neće se dopustiti da u K. A. kao stariješine ili seniori odnosno kao stariješice ili seniorke pripadaju posebnim muškim ili ženskim društvima. Ovim im se ne zabranjuje da materijalno i moralno pomažu društva, kojima su do tada pripadali. Dapače mogu iznimno uz odobrenje nadležne crkvene vlasti prema potrebi preuzimati mjesta u upravi društva, okružja i saveza.«

Ove su odluke već iza oktobarske biskupske konferencije u god. 1937. bile bolno odjeknule koli kod starješinstva Domagojaca toli kod Križara te je odbor trojice biskupa i plenum ponovno uzeo stvar u ozbiljan pretres i nakon svestranog razmišljanja ostao je potpuno kod njih: »ne dozvoljava se opstanak posebnih organizovanih društava starješina u Kat. Akciji.«³ A zašto se pri tomu uporno ostaje?

Prvo, jer to odgovara temeljnoj strukturi K. A., kako ju je odredio sv. Otac Papa. Sv. Otac poznaje samo društvo mladića i djevojaka, te muževa i žena, a ne poznaje društva starješina bilo koje vrsti.

³ Inače, kako je gore rečeno, »ne zabranjuje im se, da materijalno i moralno pomažu društva, kojima su do tada pripadali.«

gu, i nema mira, dok se ne odluči za onu stranu, gdje vlada zlatna sloboda u teškim okovima grijeha.

Sigurno je i stalno jedno: Ovako se naprijed ne može! Danas je najvažnije preporučiti ženski svijet, kome će spas donijeti jedino katolički odgoj u katoličkim organizacijama. Ženski svijet dignuti na visinu znači spasiti obitelj, dom i rod. Eto, to hoće križarička organizacija: dignuti ženu na veliku moralnu visinu, stvoriti poštene, radišne, vedre, vesele i čiste djevojke. Život svjedoči, da samo žena, bogata ili siromašna, seljanka ili građanka, učena ili neuka, ali s euharistijskom dušom može izvesti djelo preporoda obitelji i društva; jedino ona može da digne protestni glas protiv modernoga poganstva.

Eto, takve, potpune katolikinje hoće da odgoji križarička organizacija. Potpunih katolikinja društva, koje ima, a najviše ih treba, hoće da žena razumije

je pozvana. Zašto je nastoji uzgojiti u skromnosti, u predanosti u volju Božju: da ona kao učenica u školi, očuvana od liberalizma, bude apostolka vječne istine; da se kao činovnica uzdigne nad intelektualni trulež i površno znanje; da kao radnica pobija komunističke i prevratne misli; da se kao seljačka djevojka digne iz neznanja.

Zato katoličke djevojke na okup! »Hajdemo na dubinu, na dno, do jezgre, do temeljne srži i najbitnijega dijela križarskog programa!« (M. Stanković) Manje govorimo, a neka bude »više dubine u vlastitom posvećenju primanjog sakramenata, u sticanju religijskog i stručnog znanja, u životu s Crkvom, u organizacijskom radu, u apostolstvu!« (K. T.) Isključimo nedosljednost, polovičnost! Neka vlada jedinstvo u našim načelima i radu! Budimo ono, što je rekao naš nezaboravni Vitez — dr I. Merz: »Vi žene odgojene uz tabernakul, pripravljane

Cujmo ovdje auktoritativni glas kard. Pizzarda, glavnog suradnika Sv. Oca pri uređenju Kat. Akcije (vidi njegovu brošuru »Kat. Akcija« str. 13): »Uza sve to što katolici tvore jednu jedinu obitelj, jednu jedinu miroljubivu vojsku za širenje kraljevstva Isusa Krista, veli on, katolici se korisno podjeljuju u različite organizacije. Najprirodniji kriterij, koji proizlazi iz dokumenata samih papa, odnosi se na razlike po dobi i spolu. Tako imamo, u temelju, četiri velike organizacije: muževa, žena, mladića i djevojačka.«

Drugo: Katolička Akcija nije pokret pojednog ideologa ili vode, nego pokret Crkve, pa stoga isključuje svaku totalitarnost, što se društvima starješina nekako podržava.

Treće: Nije poželjno da se i kod odraslih perpetuiru podvojenost među organiziranim katolicima, koju se ograničilo samo na omladinske organizacije.⁴

Dosadašnjim starješinama jednog i drugog tipa, koji imaju dobre volje, ostaje široko i plodno polje rada u društvima katoličkih muževa, kojima sv. Otac podaje toliku važnost, te je On hotio, da se odmah u početku Njegova pontifikata u Italiji organiziraju. I faktično, već godine 1923. osnovani su u Rimu i u drugim mjestima društva muževa. Sv. Otac u svome govoru od 30. X. 1926. zove katoličke muževе »prevažnim i poglavitim dijelom Kat. Akcije«, a kard. Pizzardo veli »udruženje muževa sačinjava srž Kat. Akcije« (vidi spomenu tu brošuru str. 22). Stoga se i kod nas ne smiju podcijenjivati društva kat. muževa, kao da bi to imala biti društva »staraca«, jer i kod nas organizovani katolički muževi imaju da izvrše važne zadaće. Najprije u svojoj kući, da nam odgoje dobre kršć. obitelji, po kojima će se obnoviti ljudsko društvo u kršć. duhu. A gdje će crpiti snage za te velike zadaće negoli u društvu muževa, koje će priredivati vjerske tečajeve, obiteljske tečajeve, socijalne tečajeve za svoje članove, da ih pripravi za uspješni apostolat u kući i van kuće? Tko će uspješnije poduzeti borbu za kršćanski odgoj u školama, borbu za održanje konfesionalnih škola, borbu protiv sve više prodirućeg nemoralna što je sve i kod nas aktualno, protiv pornografije, borbu protivu psokvi i kletvi, protiv nemoralne mode, protiv rastave braka i slobodne ljubavi i t. d. negoli organizovani katolički muževi, dakako sve to uz pomoć i sudjelovanje i drugih katol. organizacija? To isto možemo reći glede njihove karitativne akcije preko konferencije sv. Vinka Paulskog, glede socijalne akcije za socijalnu pravdu i t. d. Imademo u tom pogledu raznih dokaza u djelovanju Kat. Muževa kod drugih naroda, osobito u Njemačkoj i u Sjever. Americi. Tko pažljivo prati žalosne prilike u Hitlerovoj Njemačkoj, gdje su katoličke sve-

⁴ Iz izloženoga jasno proizlazi, da nije su neki posebni razlozi vodili Episkopat pri njegovoj odluci o starješinstvima, koje tendenciozno konstruiraju neke protukatoličke novine, nego jedino interes pravilnog razvika Katol. Akcije prema smjernicama Sv. Oca. Episkopat zna i uvažuje velike zasluge mnogih članova »Seniorata«, pa se taj njihov blagotvorni rad, usprkos manjkavosti, neizbježnih uslijed prirodne ljudske nesavršenosti i slabosti, koji se odvijao u drugim prilikama, kada još nije bila formalno kod nas ustanovljena Kat. Akcija, ne smije nipošto podcijenjivati nego uopće pohvaliti njihovu veliku požrtvovnost, nesebičnost i radnost na dobro vjere i Crkve.

tinje i katolici izloženi svakoj šikanizaciji, opaža da njemački biskupi imaju najjači oslon u vjerskoj borbi upravo u Katol. Muževima. To isto možemo kazati i o katol. muževima u Sjever. Americi. Tu najjače djeluju na obranu vjerskih interesa i na socijalno-karitativnom polju upravo Katol. Muževi, koji su udruženi pod imenom »Kolumbovi Vitezo- vi«, društvo Imena Isusova i t. d.⁵ Tako će biti i kod nas ako se bude radilo po autoritativnim uputama Crkve složno, nesebično i požrtvovno. Zanosni pojedinci koji izlaze iz omladinskih organizacija nalaze u društvima katol. muževa plodno polje, za nastavak svoga apostolata, samo se hoće dobre volje i pravog crkvenog duha. Episkopat pozivlje sve s jedne i s druge strane da stupe i djeluju u društvima kat. muževa. Time će dokazati svikolici svoju iskrenu odanost Crkvi. Citiram opet iz istog uvodnika Kat. Tjednika: »Najbolje rješenje svih problema katoličkog života i Kat. Akcije leži u iskrenom crkvenosti. Tko okrene tim putem, on je našao Arhimedovu tačku. Na tom terenu treba tražiti izlaz iz labirinta naše nesloge, naših sporova, naše konfuzije (podcrtano od uvodničara). Tko se potpuno uživi u crkveni duh i u crkveno osjećanje, on će iz sebe dati savršenog katoličkog čovjeka i vedu. Bude li u nama crkvenosti, naći ćemo brzo svoj put. Postaćemo sposobni za djela Božja. Neka dakle svi katolici spreno prime odredbe biskupa, »quos Spiritus Sanctus posuit regere Ecclesiam Dei« (Djel. Ap. 20, 28) i gorljivo rade prema njihovim smjernicama, i zastalno Božji im blagoslov neće uzmanjati. (Svršit će se).

⁵ Poznata je napose njihova uspješna kampanja protiv nemoralnih filmovima.

Naši dopisi

PIROVAC

Križarska zabava

Mlado križarsko bratstvo u Pirovcu, koje je osnovano istom pred pet mjeseci, uza sve poteškoće, na koje je naišlo kroz kratki vremenski rok svog opstanka, pokazuje zamjernu životnu snagu i neslomljivi zanos idealne križarske mladosti.

Iza sjajnoga nastupa na križarskoj smotri u Primoštenu sa zbornom recitacijom: »Zastave naše« 11. t. mj. davalo je u Pirovcu dramu od Pavla Matijevića »Rasipni sine«. Kad se uzme u obzir sve okolnosti, u kojima su se mladi križarski glumci spremili na prvi svoj pozorišni nastup, naime: kratki rok od 20 dana, u kojemu su se spremali za dramu, njihov dnevni rad od ranoga jutra do kasne večeri u polju, priprema za križarsku smotru u Primoštenu i logorovanje u Zlarinu, zbilja se može kazati, da je priredba preko svakog očekivanja odlično uspjela. Pirovački križari pokazali su svojim prvim nastupom, da se dadu izgraditi do zamjerne visine kao pozorišni dilatanti.

Brojna publika, koja je dupkom ispunila dvoranu, sa razumijevanjem je pratila rastuću, srčanost, srčanost, srčanost i obraćenje rasipnog sina (Bruno Gulam). Njegovo pokajanje i povratak u zagrljaj dobroga starog oca mnogima je izazvalo tople suze. Odličan je bio u ulozi rasipnika oca Gašpar Čubrić, koji je stvarno pokazao, da se potpuno uživio u svoju ulogu. Stari sluga Šimun (Stanko Meić-Lidić) osvojio nas je svojim staračkim no toplim glasom, u kojemu se odraživala iskrenost vjernoga sluga i potpuno suosjećanje s obitelji u svim njezinim zgodama i nezgodama, kojoj je do skrajnosti odan. Marko Erak u ulozi Ivana pokazao je, da posjeduje veliki glumački dar. Naš dragi Zvonimir Jelušić Ziteni nenatkriljivo je odigrao krčmarovu ulogu. Osobito glumačkom vještinom istaknuo se kao škrtac Adam Krpetić. Marko Sinkić Makuka zbilja nas je prestravio i nastupom i glasom i maskom kao davao, dok Ante Trošić Cunča kao andeo svojim finim glasom i ljupkim manirama dočarao nam je lik nebesnika. Uloge svinjara: Joso Meić i Ante Bašić, te uloge težaka: Ante Meić Fratrov i Zvonko Stipanov lijepo su odigrali. Prije predstave odvažno i sa razumijevanjem deklamirao je Adam Krpetić pjesmu Gabrijela Cvitana: »Dodi Gospodine!«

Da je priredba tako sjajno uspjela, zasluga je akademičara brata Florijana Dobrovića i poznatoga križarskog radnika brata Josipa Šprljana, koji je dohrljo iz Vodica i stručnjački maskirao glumce.

Cestitamo našim dragim pirovačkim križarima na dosadašnjim uspjesima. Od njih se mnogome nada i križarstvo i njihov rodni Pirovac. Dao Bog, da neustrašivo i postojano prosljede na započetoj stazi! — Bog živi!

Pirovačanin

P. L.

Križarski dan

Nedjelja 18. rujna je veliki dan naše križarske omladine. Taj dan se po svim hrvatskim krajevima slavi križarski dan. Prema posebnoj odredbi preč. Episkopata preporučeno je našem svećenstvu i vjernicima, da se taj dan na poseban način sjete svoje omladine. Križarska omladina će taj dan pristupiti sv. Pricesti, bit će svuda crkvene i vanjske svečanosti, širit će se u hrvatskom narodu duh Božjega kraljevstva.

Prijatelji pak naše omladine neka prigodom ovoga dana učine svoju dužnost! Neka se sjete svoje omladine i podupru ju u njezinom radu! Posebno se taj dan križarska omladina obraća svojim prijateljima s molbom za materijalnu pomoć. Potrebe rada su velike i da bi im se moglo udovoljiti, potrebna je opća pomoć cijele naše javnosti. Stoga će se toga dana svuda sakupljati materijalni doprinosi za križarsku organizaciju. Molimo sve prijatelje naše omladine, da nam i najmanjim doprinosom pomognu. Pojedinci neka šalju svoje priloge izravno na Veliko Križarsko Bratstvo — Zagreb, Palmotičeva 3, ili čekom broj 37271.

Prečasnog gg. župnike molimo, da narodu posebno obrazloživši ovom zgodom potrebu podupiranja omladine i da sabrani novac dostave također na gornju adresu. Svima, koji žele potanje upute, dat će ih bezodvlačno Veliko Križarsko Bratstvo.

Iz naših krajeva

SVIM UČESNICIMA POSVETE SPOMEN-CRKVE HRVATSKOGA KRALJA ZVONIMIRA U BISKUPIJI KOD KNINA! Tajništvo Odbora za gradnju spomen-crkve hrvatskoga Kralja Zvonimira »Naša Gospa« u Biskupiji kod Knina primilo je od strane Ministarstva saobraćaja broj 19883/38 od 10—IX—1938 god. slijedeće rješenje na svoju molbu za povlastenu vožnju: »Na molbu Odbora za gradnju spomen-crkve Hrvatskog Kralja Zvonimira »Naša Gospa« Biskupija kod Knina od 29—VIII—1938 g. br 306/38, Gosp. Ministar saobraćaja odlukom MSBr. 19883/38 od 10—IX—1938 g. o dobroj je povlastici u pola cijene na drž. željeznicama svima posjetiocima posvećenja spomen-crkve Hrvatskoga Kralja Zvonimira »Naša Gospa« u Biskupiji kod Knina, koje će se održati 18. rujna ove godine. Posjetioći će kupiti na polaznoj željezničkoj stanici cijelu kartu i željez. legitimaciju Obr. K. 13, a kupljena cijela karta važiće im za povrataka besplatno uz potvrdu Odbora za gradnju ove crkve u Biskupiji kod Knina na pomenutoj željezničkoj legitimaciji, da su bili na ovom posvećenju. Ova povlastica važi od 16. do 20. rujna ove godine zaključno u svim klasama osim IV i vozovima osim ekspresnih.« — K tome je stigao i ovaj brzjav: »129—DŽ. K. — Svim stanicama od Gračaca do Splita, od Perkovića do Šibenika, od Splita do Sinja, Lož. Gračac, Split i S. K. Sl. i Zagreb Gl. K. de Do. br. 367 F u svrhu odpreme učesnika posvećenja spomen-crkve u Biskupiji kod Knina odobravamo da se 18. ov. mj. svi vozovi sa prevozom putnika mogu zadržati na postaji *Kaldama*. Šef St. Knin obavijestio o tome tamšnji Odbor. Kk. Split izdaće na licu mjesta potrebne odredbe za pojačanje pojedinih vozova. Potrebna kola neka pravovremeno naruče stanice odakle će se predviđeno otpremati veći broj učesnika. Horvat.« — Također i Direkcija Šipadovih željeznica, svojim rješenjem broj 3549/38 od 10—IX—1938 god. odobrila je svim učesnicima posvete ove crkve povlasticu od 50%, t. j. cijela kupljena karta vrijedi i za povratak. Povlastica vrijedi za polazak 16. do 18. rujna, a za povratak od 18. do 20. rujna ov. g. Karta mora imati na sebi potvrdu ovog Odbora da je učesnik doista prisustvovao posvećenju. — *Zato se upozoravaju svi učesnici posvete, da svoje karte navrijeme potvrde kod Odbora. Na mjestu posvete biće podignut ured za potvrdu želj. karata, kod kojega će učesnici moći potvrditi karte kroz cijeli dan.* — Isto tako upozoravaju se one skupine koje dolaze u masi, ili pak posebnim izletničkim vozovima, da svoj dolazak navrijeme jave ovom tajništvu. — Tajnik Odbora: Ivo Krvavica, v. r.

EUHARISTIJSKI KONGRES U LETNICI za skopljansku biskupiju održao se 14. i 15. VIII. U Letnici je poznata zavjetna crkva Majke Božje Letničke. Usprkos saobraćajnih poteškoća u tom kraju skupilo se veliko mnoštvo vjernika iz svih župa biskupije.

ZA IZGRADNJU RADNIČKIH STANOVA U SPLITU Ministarstvo socijalne politike i zdravlja odobrilo je dva milijuna dinara.

Što hoćemo i tražimo

Rezolucije prvog dijecezanskog Euharistijskog kongresa na Mulu kod Kotora (4. RUJNA 1938.)

1. Teška duševna kriza, koja je zahvatila moderno društvo, nalazi siguran lijek u Presv. Euharistiji. Hostija je simbol naše vjere, naše nade i univerzalne ljubavi, koja ima da obnovi svijet. Preporodi li se naša obitelj po Božanskoj Hostiji, možemo se nadati ponovnom svestranom vraćanju našega naroda božanskim idealima, koji su posvetili najteže časove njegove prošlosti.

2. Apeliramo na sve katolike kotorske biskupije, a ponapose na članove katoličkih društava, da porade svim silama oko svetkovanja nedjelje i blagdana, da uklone poganski nehaj za slušanje sv. Mise i za pristupanje na sv. sakramente. Tražimo od kompetentnih faktora, da u svetkovanju nedjelje i blagdana vode ozbiljna računa o zahtjevima moralnog odgoja širokih masa, koje se općim nehajstvom za svetost blagdana boljšeživiraju.

3. U borbi proti poganskom duhu, koji se u raznim formama razmahao suvremenim društvom, tražimo od roditelja i od mladeži, od općina i od drugih vlasti, da energičnim mjerama stanu na put razvratnoj golotinji i drugim nemoralnim pojavama u

ljetnoj sezoni, jer je duša naroda i njegova budućnost vrijednija od koga bilo materijalnoga dobra ili interesa. S istoga razloga neka se istisne svim sredstvima bogumrska psotka, naša narodna rana i sramota.

4. Tražimo, da se odnos katoličke Crkve prema civilnome društvu uredi, kako to zahtijeva uloga katoličke Crkve u našoj narodnoj prošlosti i njezino naravno pravo. Tražimo, da se u školskim tekstovima poštuje kršćanstvo, a u tretiranju svjetske uloge katolicizma da se vodi najozbiljnijega računa od povjesne istine.

5. Posvemašnju obnovu pojedinca i društva očekujemo od Božanske Hostije. Ali, kako se k Isusu dolazi po Mariji, a Božja je Majka miljenica i zaštitnica naše Boke, osobito pod popularnim nazivom Velike Gospe ili Njezina Uznesenja na nebo, svećenstvo i vjernici kotorske biskupije sa svoga prvog euharistijskog kongresa dižu srca i ruke k Božanskoj Hostiji, da od Nje isprose milost, da sv. Crkva svećaninima proglašenjem dogme Marijina Uznesenja priloži još jedan dragulj u krunu duhovnih ljepota, kojima Ju je nebo obasulo.

Život Šibenika

IMENOVANJA I PROMJENE MEĐU NAŠIM SVEĆENSTVOM. Mons. Ivan Bjažić bio je imenovan dekanom Stolnoga Kaptola i prodekanom skradinskoga dekanata; dr. Ante Kreše Zorić kanonikom Stolnoga Kaptola; don Jerko Juravić zaslužnim savjetnikom s pravom na nošenje crvenog pojasa; don Juraj Vukušić upr. župe Ljubitovica; don Damjan Rodin upr. župe Mandalina; don Ivo Jakovljević upr. župe Vrhpolje kod Šibenika; don Miho Ribičić upr. župe Murvica i ekskurentom Grusi—Briševo; don Franjo Kopman upr. župe Poličnik i ekskurent Suhovara; don Frane Antunović upr. župe Turanj i prodekanom biogradskog dekanata; don Ivo Veršić upr. župe Zemunik i prodekanom zemuničkog dekanata; don Aleksandar Čepin dušobrižnikom Zablaca; don Lovro Kramar dušobrižnikom Barbata; don Gr. Roglić dušobrižnikom Dobropoljane; don Miroslav Cukrov dušobrižnikom Korlata; don Frane Karamarko dušobrižnikom Ljubča; don Fabijan Sešelja dušobrižnikom Povljane; don Nikola Peđišić dušobrižnikom Pridrage; don Jos. Marčelić dušobrižnikom Savra; don Ivo Stipanov dušobrižnikom Vlašića; don Eugen Konatić dušobrižnikom Zatona kod Nina; don Ivan Šarić žup. pom. Murtera; don Ivan Zupanc žup. pom. Šibenika—Doca; don Ivo Barčša žup. pom. Vodica; don Viktor Božo Maderić žup. pom. Biograda n/m; don Ante Lizatović žup. pom. Kali; don Filip Mimica žup. pom. Posedarja; don Ivan Pavlović žup. pom. Selina; don Marko Mačinić žup. pom. Sutomišćice; o. Ivan Bezina upr. župe Blizna; o. Franjo Topić žup. pom. Zlopolja; o. Stanko Milanović žup. pom. Drniša; o. Bernardin Librenjak žup. pom. Promine. — Umirovljeni su: don Jos. Veršić, bivši upr. župe Slinvica; don Vjekoslav Šuman, bivši dušobrižnik Pridrage; don Sime Vlahov, bivši dušobrižnik Povljane; don Jos. Krnić, bivši upr. župe Vrhpolje kod Šibenika.

USTOLIČENJE NOVOGA KANONIKA preč. dra Ante Kreše Zorića obavio će se u katedrali u nedjelju 25. t. mj. Obred ustoličenja počeo će u 10.30 s. ujutro prije konventualne sv. Mise.

BLAGDAN UZVIŠENJA SV. KRIZA slavi dolačka župska crkva u nedjelju 18. t. mj. U 7 s. ujutro je svečana župska sv. Misa. U 9 s. tih školska sv. Misa. U 5 s. popodne propovijed i blagoslov s Presvetim. Preko cijeloga dana izložena je moćnica sv. Križa, koja će se davati cjelivati bogoljubnicima poslije sv. Mise i svečanoga blagoslova.

SOJ K SVOME!

Čast mi je obavijestiti gg. župnike te cij. crkvene bratovštine i samostane, da u svojoj tvornici izradujem voštane svijeće iz najboljih voštanih tvornica, koje se ne krive ni u najvećoj vrućini, lijepo gore te ne kaplju niti dime, za što imam mnoga priznanja i jamčim.

CIJENE BEZ KONKURENCIJE: TVORNICA VOŠTANIH SVIJEĆA NIKO JURAS-ŠIBENIK

SOJ K SVOME!

dr. Ante Mišure sačinjavaju još:

PROMJENE U »ODBRANI«. U mjesnom tjedniku »Odbrana« nastale su promjene u redakciji i vlasništvu: Dosadašnji vlasnik Hamilkar Vitaliani predao je vlasništvo lista Milivoju Grubišiću, potpredsjedniku gradske općine i banovinskog odbora JRZ. U vezi s time nastale su promjene i u samom uredništvu lista. Redakcioni odbor osim dosadašnjeg urednika

dr. Ante Mišure sačinjavaju još:

Milivoj Grubišić, odvjetnički pripravnik dr. Slavko Grubišić, liječnik, dr. Bran Kurajica, liječnik, Frano Bakašu administrativni direktor tvornice u Lozovcu i Zlatko Kačić. List se i dalje štampa istoj štampariji, koju vodi g. Vitaliani, a z. stupat će politički pravac vlade dra Stojadinovića i podupirati komunalnu politiku nove općinske uprave.

FOND NAŠEGA LISTA doprinje su: Don Andrija Raspočić (Nadin) i dr. Miroslav Cukrov (Korlat) po Din 10 mjes. čestitke preč. kanoniku dru. Ant. Kršić i Zoriću. — Uprava harno zahvaljuje.

Javne zahvale

Svima, koji su nam prilikom smrti našega milog i nezaboravnog

Ivana Štrkalj-Milića

izrazili saučešće, tješili nas u našoj boli i prisustvovali sprovodu, buduć nam je nemoguće, da svima napose zahvalimo, to činimo ovim putem.

Svima dakle neka je od srca hvala, a od Boga plaća!

U Šibeniku, 14. rujna 1938.

Ucviljena

Obitelj pok. Ivana Milić-Štrkalj

Za sve izraze iskrenog saučešća, što smo ih primili u času, kada nam je neumoljiva smrtna kosa zauvijek otela iz naše sredine naš prežaljenog i predobrog supruga oca

Matu Skroza

izričemo ovim svima našu toplu trajnu zahvalnost.

Napose zahvaljujemo gg. liječnicima Dru. Montani i Dru. Novaku, koji su pokojniku nastojali pomoći, a naročito našem općinskom liječniku Dru. Romecu, koji je uložio mnogo redovitoga nastojanja da nam ga što duže podrži na životu.

Također hvala mjesnom župniku velečasnom Don Ivanu Bujasu koji je vazda za vrijeme pokojni kove bolesti, a osobito na zadnjem njegovom času pripravno se odao zvaq pozivu, da pokojniku pruži duhovne utjehe i podijeli sv. sakramente.

Hvala i mjesnim crkvenim pjevačima, koji su se svi našli na sprovodu pokojnika.

Osobita pak hvala svima rođacima i prijateljima iz Srime, Šibenika, Zlarina, Žirja, Kaprija, Tribunja i Vodica, kao i iz mjesta, te svim seljanima, koji su u tako ogromnom broju ispratili miloga nam pokojnika na vječni počinak.

Isto tako hvala svima onima koji su vijencima okitili odar pokojnika, kao i prijatelju Vlahov Ant. Krsti Andrijinu, koji se na groblju oprostio s pokojnikom toplim i dirljivim riječima.

Ponovno neka je svima naša topla i trajna zahvalnost. Šepurine 7. rujna 1938.

Tugujuća obitelj

TJEDAN »CRVENOGA KRIZA«. Prema zakonu o društvu »Crvenoga Križa« svake godine održava se tjedan toga društva. Ove godine održat će se tjedan »Crvenoga Križa« od 18.—24. rujna. Kroz taj tjedan naplaćivat će se za vožnju željeznicama, parobrodima aeroplanima i svim ostalim prevoznim sredstvima u korist glavnog odbora društva u Beogradu 50 para za svaku kartu do 100 dinara, a još toliko za svaku daljnu stotinu dinara. Osim toga će se za to vrijeme za svako pismo i dopisnicu u unutrašnjem prometu naplaćivati posebna taksa od 50 para. Isto tako naplaćivat će se pristojba od 50 para na sve ulaznice u kazališta, kinematografe i druge priredbe za javnu zabavu.

KRIŽARSKI KALENDAR nalazi se u štampi i izići će tokom mjeseca rujna. Stajat će neuvezan 3 dinara, a uvezan 5 din. Društva neka ga odmah naruče. Najbolje je naručiti odmah u većem broju, radi poštarijne.